

Til
Dansk Bygningsarv
Borgergade 111
1300 København K

Vistoft Mølle – Projektidé Mulighedernes Danmark

Under Realdania kampagnen *Stedet tæller*

Vistoft Mølle, som er den sidste af en stribe møller på Mols – og nu eneste mølle i Syddjurs kommune, er fredet ved tinglysning af 2. april 1959 og igen ved fornyet deklaration 3. november 1976 for at sikre den kulturhistoriske og landskabelige værdi, som Vistoft mølle repræsenterer.

Fredningen dekretterer beskyttelse af møllen mod såvel nedrivning som stærkt foranderlige indgreb. De påtaleberettigede og møllens ejer er hver for sig eller begge i forening berettigede, men ikke forpligtigede til at vedligeholde møllen. De påtaleberettigede er Nationalmuseet, (Kulturarvstyrelsen) Naturfredningsnævnet og Ebeltoft (nu Syddjurs) kommune. Møllen blev brandforsikret af Ebeltoft kommune, men ikke forsikret mod skader som følge af storm.

Siden midten af forrige århundrede har der været en stærk lokal folkelig vilje og opbakning, som nærede håb om at samle midler til vedligeholdelse af møllen. Men der kom først for alvor gang i restaureringsarbejdet midt i 70'erne. Ebeltoft byråd nedsatte et mølleudvalg med viceborgmesteren som formand, og som i samarbejde med den daværende ejer, Rasmus Pallesen og Nationalmuseet foretog en næsten total fornyelse af hele møllen.

En summarisk opgørelse over, hvad restaureringen alt i alt havde kostet viste den gang, at Ebeltoft kommune selv bekostede 449.000 kr. Arbejdsmarkedsnævnet bidrog med 97.000 kr. Ungdomsarbejdsløshedsfonden med 85.000 kr. Provinsbanken med 5.000 kr., og tilsvarende beløb fra hver af sparekasserne på Mols samt Borgerforeningen Mols bragte den endelige sum op på 659.000 kr. Med andre ord en restaurering i millionklassen, når man medtager vejledning og tilsyn fra Nationalmuseet og kommunens egen udgift til administration.

Møllen har gennem tiden tiltrukket sig stor opmærksomhed. Mange turister standser op for at tage billeder af den flotte bygning, og møllen har været brugt til optagelse af filmen ”Den Gamle Mølle på Mols”.

I år 2000 fik møllen ny ejer, som har tegnet medlemskab i ”Bygnings Frednings Foreningen”. De nye ejere har selv bekostet reparation i forbindelse med stormskade i 2005 og foretaget løbende vedligeholdelse i form af maling af vinduer, årlig berapning og kalkning af murværk. Ejernes ønske

er at bevare møllen som et flot vartegn på Mols og fortsat at kunne tilbyde rundvisninger på møllen for interesserede. De vil endvidere gerne anvende møllen til udstillinger og forskellige kulturelle aktiviteter.

Deklaration fastlægger ingen vedligeholdelsespligt. Ebeltoft kommune foretog en omfattende og bekostelig restaurering og Vistoft mølle bør/skal efter Borgerforeningens opfattelse stadigvæk bevares og fremtræde i god vedligeholdelsestilstand. Ikke blot på grund af den store investering for ca. 30 - 40 år siden; men sandelig også fordi bygningen er bevaringsværdig, turistattraktiv og nu beliggende i Nationalpark Mols Bjerge.

Møllen med den tilstødende bygningsmasse er en kulturarv, som vi bør bestræbe os på at bevare for eftertiden. Bygningerne skal ikke kunstigt holdes i live som museumsgenstande, men skal fungere og anvendes af nutidige mennesker. Med de klausuler, der hviler på møllen kan ingen privat ejer med rimelighed bære en ordentlig vedligeholdelse uden stærk offentlig støtte.

På den baggrund har Borgerforeningen Mols indgået et samarbejde med møllens nuværende ejere og Kulturarvstyrelsen om at skabe de bedste betingelser for at restaurere Vistoft mølle og etablere publikumsfaciliteter, så møllen og den tilstødende bygningsmasse kan fungere for nutidens mennesker med krav om, at den øgede tilgængelighed forsøges tilgodeset uden at bygningernes oprindelige funktion og bygningsudtryk ændres væsentligt.

For at imødegå spekulationer om hurtige gevinster ved salg efter restaureringen er der indgået en aftale mellem Borgerforeningen Mols og ejerne af Vistoft mølle om en tilbagebetalingsordning af de midler, som Borgerforeningen kan formidle til denne fælles udfordring bl.a. gennem foreningens nærværende ansøgning.

Bestyrelsen nærer håb om, at et fornuftigt samarbejde om denne opgave vil optimere muligheden for, at Vistoft mølle kan bevares som det kulturklenodie, den er, og håber på, at denne ansøgning må nyde fremme.

På vegne af Borgerforeningen Mols

Jørgen Ørgård
Formand